

Silna ploha zavezniških bomb ropoče na Sicilijo

Ameriški in angleški letalci razbili čez 150 sovražnih letal v napadih na osiščna vojaška letališča v zapadni Siciliji. Italijani streljali na nemške čete, ki so se skušale izkrcati na otoku Rodesu.—Moskva poroča, da so Rusi uničili 3369 nemških letal v šesttedenski ofenzivi.—Kitajsko poveljstvo naznanilo reokupacijo zadnje japonske trdnjave na južni strani reke Jangtse

Zavezniški stan v severni Africi. 14. jun.—Velika krdela ameriških četvermotoristov so danes "mečala" Sicilijo v nadaljnjih napadih iz zraka. Vsa večja letališča, utrdba in druge naprave v Siciliji so bile tarča ogromne toče bomb. Ti bombni napadi, ki naraščajo z vsakim dnevom, so vidno znamenje, da je zdaj Sicilija na vrsti za zavezniško okupacijo.

Zavezniški stan, Afrika. 14. jun.—V trenutku, ko se je italijanska vojaška posadka na otoku Linosi podala brez odpora zavezniški sili, so ameriški in angleški letalci bombardirali tri največja osiščna vojaška letališča v zapadni Siciliji. Bombe so padle na Castelvetrano, Bocca di Falco in Milo. Čez 150 osiščnih bojnih letal je bilo uničenih na tleh. Bombe so porušile mnogo militarnih naprav in zasule ogromne požare.

Člani italijanske posadke na otoku Linosi so bili takoj po okupaciji odvedeni v zavezniška letališka taborišča. V treh dneh zavezniških vojni operacij je Italija izgubila tri otroke, ki so jih dobili do Sicilije. Prva se je podala vojaška posadka na otoku Pantelleriji po strahoviti bombardiranju iz zraka zadnji petek, 24 ur pozneje pa posadka na otoku Lampedusi.

Komunike iz glavnega zavezniškega stana pravi, da so se enote sovražne bojne mornarice pojavile v Sicilijanski ožini po okupaciji Pantellerije in Lampeduse, toda bombe zavezniških letalcev so jih kmalu razpršile. Dva osiščna vojaška transporta sta bila potopljena, trije pa porušeni.

London. 14. jun.—Italijanska vojaška posadka je začela streljati na nemške čete, ko so se skušale izkrcati na otoku Rodesu, se glasi poročilo, ki ga je poslala v London ruska časniška agencija Tass iz Carigrada, Turčija. Topniške baterije so si pale izstrelke na nemški transport, ki so ubili in ranili več vojakov.

Otok Rodes je glavna italijanska vojaška baza v Dodekaneski otoški grupi v vzhodnem delu Sredozemskega morja.

Poročilo, ki ga je objavil neki londonski list in v katerem je bilo rečeno, da je bilo več sto italijanskih častnikov in mornarjev ustreljenih, ker so revolucijali proti Mussoliniju, niso britski uradni krogi ne potrdili in ne zanikali.

Moskva. 14. jun.—Ruski letalci so bombardirali nemške vojaške koncentracije na centralni fronti in železniška ter komunikacijska središča med Gomelom in Brijanskom, se glasi uradni komunikacije. Gomel leži 200 milj južnozapadno od Orla, Brijansk pa 75 milj zapadno.

Komunike trdi, da so Rusi uničili 548 nemških bojnih letal v napadih na letališča in spopadih v zraku v tednu, ki se je končal zadnji soboto. V šestih tednih so ruski letalci sestrelili 3369 nemških bojnih letal.

Prej objavljena vest se je glasila, da so enote ruske bojne mornarice potopile tri nemške vojaške transporte na Baren-

škem morju, dva pa na Črnem morju.

Washington, D. C. 14. jun.—Mornarični department poroča, da so ameriški letalci sestrelili najmanj 25 japonskih bojnih letal v bitkah nad otokom Russellom pri Solomoni. Število letal, ki so jih Japonci izgubili v bitkah nad tem in drugimi otoki Solomonske grupe od začetka operacij znaša čez tisoč.

Ameriški letalci so izvršili nove napade na Kisko, otok v Aleutijski otoški grupi pri Alaski, ki je še v japonskih rokah. Ti so bili največji napadi na ta otok. Bombe so porušile pomole v lučki tega otoka in militaristične naprave.

V zadnjih treh dneh so ameriški letalci izvršili pet napadov na japonske pozicije na Kiski. Samo štiri izmed letal, ki so se udeležila napadov, so bila izgubljena.

Čungking, Kitajska. 14. jun.—Vrhovno poveljstvo je naznanilo reokupacijo Sungtze, zadnje japonske vojaške trdnjave na južni strani reke Jangtse v centralnem delu province Hupeh. Naznanilo omenja nove uspehe kitajske oborožene sile v operacijah proti Japoncem v severnem delu te province.

Več sto japonskih vojakov je padlo v bitkah s Kitajci pred reokupacijo omenjenega mesta. To leži v sredini med Ičangom in Sansijem. Kitajci so prej zdrobili japonski odpor pri Sinkiangovu in Monpačovu in zasedli obe mesti.

Papež Pij zavrača obdolžitve

Vatikan ni podžigal vojne

Papež Pij XII. je pred 20,000 italijanskimi delavci, katere je sprejel v Vatikanem mestu, zanikal obdolžitve, da je on hotel vojno, jo podpiral in financiral. Papež ni razkril vira, iz katerega prihajajo obdolžitve, namignil pa je, da propaganda proti Vatikanu širijo protiverski krogi.

"Nikdar v zgodovini niso bile izrečene take absurde obdolžitve kot so te," je dejal. "Vatikan je stalno nasprotoval vojni in plediral za mir. Ko bodo vsi dokumenti objavljeni, bo ta resnica razkrita."

Papež je apeliral na delavce po vsem svetu, naj ne povečajo bremena, pod katerim zdaj stoka ljudstva. Delavci in delavke se morajo zavedati ogromne odgovornosti in nadaljevati svoje delo v disciplini ter tako nuditi neprecenljivo podporo vsem članom človeške družbe.

"Vaša rešitev ni v revoluciji, temveč v evoluciji in harmoniji," je rekel papež. "Revolucija je v nasprotju s krščanstvom. Delavci se morajo združiti ne za uničenje, temveč gradnjo, ne za odpravo privatnega lastništva, temveč za njegovo ohranilo, ki je podlaga stabilnosti družbe."

Konvencija angleške delavske stranke

Vprašanje postopanja napram Nemcem

London. 14. jun.—Večina izmed 25 članov eksekutivnega odbora angleške delavske stranke je na predvečer otvoritve konvencije porazila resolucijo, ki je istovetila ves nemški narod z nacijo. Po izjavi lorda Vansittarta, bivšega visokega uradnika v zunanjem ministertvu, bi eksekutiva s sprejetjem resolucije označila vse Nemce za roparje in morilce.

Nasprotniki resolucije so v ostri debati, ki je trajala čez dve uri, pristali na to, da se vprašanje postopanja napram Nemčiji in ostalim osiščnim državam, ki bodo poražene v tej vojni, prepusti v rešitev članom novega eksekutivnega odbora, ki bodo izvoljeni na konvenciji.

Drugi važen zaključek eksekutive je bil, da se stranka pod nobenim pogojem ne obveže za nadaljevanje vladne koalicije v povojni dobi. Clement R. Attlee, podpredsednik vlade, bo na konvenciji stranke izjavil, da se stranka ni obvezala za sodelovanje z vlado po porazu osišča.

Dva milijona ameriških vojakov na frontah

London. 14. jun.—John G. Winant, ameriški poslanik v Angliji, je dejal, da je čez dva milijona ameriških vojakov prišlo v vojne cone na drugi strani Atlantika v zadnjih osemnajstih mesecih. Poslanik je podal to izjavo pred člani Britske legije.

Paragvajski predsednik odpotoval v Detroit

Washington, D. C. 14. jun.—General Higinio Morinigo, predsednik Paragvaja, je odpotoval v Detroit, kjer si bo ogledal tamkajšnje vojne industrije. On se je nahajal pet dni v Washingtonu kot gost predsednika Roosevelta.

MIHAJLOVIČEVA ČETNIŠKA ARMADA PRIPRAVLJENA

Udarila bo po sovražniku, ko zavezniki invadirajo Jugoslavijo

NEMCI UBITI V IZGREDIH V BELGRADU

London. 14. jun.—General Draža Mihajlovič je naznanil iz jugoslovanskih hribov, da njegova četniška armada okrog 250,000 mož čaka na signal zavezniške invazije Jugoslavije in ko ta pride bo zgrabila za orožje, ki ga ima v skrivališčih, in udarila po osiščni okupacijski sili.

Radijska poslanica, katero je Mihajlovič naslovil jugoslovanski ubežni vladi v Londonu, vsebuje zagotovilo, da bo četniška armada dominirala večji del Jugoslavije in okupirala vsa osiščna letališča v deželi, ko zavezniške čete invadirajo Evropo.

"Jugoslovansko ljudstvo ve, da je odločilna ura blizu," se glasi poslanica. "Moja sila je pripravljena in prišla bo za orožje, ko se zavezniške čete izkrcajo z namenom, da osvobodijo Evropo. Borila se bo in doprinašala žrtve. Naše ljudstvo ve, kdo je njegov sovražnik, kljub nasprotnim poročilom. To gleda v bodočnost in pričakuje osvoboditve iz suženjstva, v katerem se nahaja od 1. 1941."

Mihajlovič poudarja v poslanici, da morajo zavezniki pred invazijo Jugoslavije dostaviti moderno orožje četniški armadi, zlasti strojnice in granate, da bo ta lahko rabila to orožje proti sovražniku. "Storili smo že korake za sprejetje orožja in skrbeli bomo, da ne bo prišlo v sovražne roke," pravi poslanica. "Sedanja situacija je kritična. Nemci nas napadajo povsod, toda mi držimo svoje brez velikih izgub. Predvsem hočemo ohraniti naše sile za dan, ko zavezniki invadirajo Jugoslavijo. Iz tega razloga se izogibamo velikim bitkam s sovražnikom. Na združene narode apeliramo, naj nam zaupajo. Oni ne smejo iz-

Domače vesti

Obiski in posrabi
Chicago. — William Pipan, Hibbing, Minn., je 14. junija obiskal gl. urad SNPJ in uredništvo Prosveta.

Iz Clevelanda
Cleveland. — Evangelina in Karolina Svasnik, sestri in članici SNPJ iz Herminieja, Pa., sta zadnje dni obiskali v Clevelandu čevljarja Franka Dacarja in Franka Barbiča po naročilu njegove matere Angele Svasnik, katere rada čita Barbičeve dopise. Obe sta rekli, da se jima Cleveland bolj dopade, kakor pa Pittsburgh.

Član umri v Montani
Klein, Mont. — Dne 25. maja je po dveletni bolezni tuberkulozi umrl Edvard G. Stimac, star 23 let in rojen tukaj, član društva 132 SNPJ. Bil je tudi član ABZ. Zapušča staršev, brata in sestro.

General Kaišek hvali zavezniške čete

Čungking, Kitajska. 14. jun.—General Čiang Kaišek, vrhovni poveljnik kitajske oborožene sile, je v poslanici predsedniku Rooseveltu, premierju Churchillu in premierju Stalinu pohvalil junaštvo zavezniških čet na vseh frontah. V tej je tudi dejal, da je Kitajska zdaj bolj nego kdaj prej uverjena o zmagi zavezniške sile v tej vojni.

Kanadčani za zvezo z Ameriko

Detroit, Mich. 14. jun.—James H. Clark, predsednik zbornice province Ontario, je dejal, da 40 do 50 odstotkov bi glasovalo za politično zvezo z Ameriko, če bi bilo glasovanje sedaj odrejeno. Kanadčani so naklonjeni taki zvezi, ker bi zvišala njihov življenjski standard.

gubiti zaupanja v nas, ker ne vodimo splošne vojne. Naše sile hranimo za čas, ko bodo te najbolj učinkovite."

Poročilo, ki ga je poslala angleška časniška agencija Reuters iz Carigrada v London, pravi, da je bilo več nemških vojakov ubitih v izgreduh in puščičnih bitkah v Belgradu. Bitke so sledile prihodu hrvaških čet v jugoslovansko prestolnico. Te so priskočile na pomoč nemški okupacijski sili.

Konec urada za kontrolo cen?

Poučeni krogi napovedali smrt

Washington, D. C. 14. jun.—Izgleda, da se bo urad za kontrolo cen zrušil pod udarci, katere prejema z vseh strani v zadnjih tednih. Splošno mnenje v Washingtonu je, da ne bo vzdržal napadov in bre, ki jih dobiva od kongresa. Smrt, ki pride, bo tudi posledica kavsanja in trenja med vodilnimi uradniki v administraciji za kontrolo cen.

Informirani krogi trdijo, da je konfuzija dosegla kritično točko. James F. Byrnes, direktor vojne mobilizacije, išče novo formulo za kontrolo cen. On je obrnil hrbet Prentissu M. Brownu, načelniku urada za kontrolo cen. Možnost je, da bo ta urad likvidiran ta teden.

Pet članov kongresnega odbora za poljedelake zadeve so danes obiskalo predsednika Roosevelta v Beli hiši in mu predložilo resolucijo z zahtevo, da delo urada za kontrolo cen pride v področje živilske administracije ali pa kongresa. Zadevni zakonski načrt je pred kongresom in bo najbrže sprejet.

Ogrski vojni minister resigniral

Več sto ljudi aretiranih v Budimpešti

Bern, Švica. 14. jun.—General W. Nagy je resigniral kot vojni minister v ogrski vladi, se glasi sem dospelo poročilo. To dostavlja, da bodo sledile nadaljnje resignacije.

Čez 400 oseb je bilo aretiranih v Budimpešti na obtožbo kršenja zaščitnih regulacij v zadnjih dneh. Vest iz Berlina pravi, da je admiral Horthy, ogrski regent, imenoval generala Ludviga von Csata za novega vojnega ministra. Slednji je bil poveljnik petega ogrskega armadnega zbora, ki se je boril na strani Nemcev proti sovjetski sili na ruskih frontah.

Premešanje v ogrskem kabinetu smatrajo diplomatične vojne v Švici za znamenje revizije vladne politike. Ogrska je sateilit osišča v tej vojni. Prej objavljeno poročilo se je glasilo, da je minister za komunikacije prepovedal privatne telefonske razgovore med prebivalci ogrskih mest.

Zavezniški letalci se spustili na tla v Franciji

London. 14. jun.—Listi so citirali poročila pariške radiopostaje, da so se angleški in francoski padalci spustili na tla v bližini nemške obrambne cone v južni Franciji. Dva padalca sta imela aparate za prenos radijskih poročil. Vse francoske radiopostaje, ki so pod kontrolo nacije, so oddale svarilo, da bo sleherna oseba, ki bi pomagala padalcem, ustreljena.

Izredna seja članov japonske vlade

San Francisco, Cal. 14. jun.—Tokijska radiopostaja je naznanila izredno sejo članov japonskega kabineta pred odprtjem zasedanja parlamenta. Seja se bo vršila v uradu premierja Hideki Toja.

Stavka ustavila produkcijo v jeklarni

Gary, Ind. 14. jun.—Stavka jeklarskih delavcev je ustavila produkcijo v tovarni Carnegie-Illinois Steel Corp. Delavci so zastavali v znak protesta proti zavlačevanju pogajanj glede zvišanja mezd.

ODLOK VLADNEGA ODBORA V RUDARSKEM SPORU

Nova stavka v premogovnikih se obeta

ICKES REVIDIRAL SVOJE STALIŠČE

Washington, D. C. 14. jun.—Vojno-delavski odbor bo ta teden podal končni odlok v konfliktu med rudarsko unijo United Mine Workers of America in operatorji. Ta najbrže ne bo v prilog Johnu L. Lewisu, predsedniku unije, v zadevi pred rudarjem za čas, ko gre do dela v premogovnikih in se vračajo z dela.

Ako so znamenja zanesljiva, lahko nastane tretja rudarska stavka. Ta bo morda izbruhnila 20. junija, ko poteče veljavnost sedanega premirja. Lewis ne priznava oblasti vojno-delavskega odbora v kontroverzi med njim in operatorji in možnost je, da bo ignoriral odlok, ki ga ta odbor poda, če ne bo v prilog rudarjem.

V konfliktu z operatorji in odborom mora Lewis upoštevati nov faktor—protistavkovni načrt, ki je bil zadnji teden sprejet v obeh kongresnih zbornicah. Ako bo predsednik Roosevelt podpisal ta načrt, proti Lewisu zaporna in denarna kazn, če bo dovolil novo stavko v premogovnikih, ki jih operira vlada. Vojno-delavski odbor lahko prisili Lewisa k zaščitnji. Dolej je on ignoriral vse pozive odbora, naj nastopi pred njim.

Lewis je sklenil dogovor s Charlesom O'Neillom, reprezentantom Central Pennsylvania Operators Assn., na čigar podlagi so bile mezde rudarjem zvišane za okrog \$1.30 na dan. Možnost je, da bo vojno-delavski odbor razveljavil ta dogovor, ki krije okrog 65,000 rudarjev, članov unije UMWA.

Notranji tajnik Harold L. Ickes, ki je tudi koordinator za premož, je namignil, da bo preklical denarno kazn \$2,500,000, katero je naložil rudarjem za prednevno stavko, v kateri je bilo zavojevanih čez pol milijona rudarjev, če se Lewis pobota z operatorji in vojno-delavskim odborom. Ickes je naložil kazn rudarjem v smislu provizij stare pogodbe med rudarji in operatorji, katere veljavnost je potekla 31. marca. Lewis je potem udaril po Ickesu in ga obdolžil izvajanja brutalnih ekonomskih sankcij proti rudarjem.

Belgija naznanila raspust francoskega tribunala

London. 14. jun.—Po nacijih kontrolirana radiopostaja v Bruslju, Belgija, je naznanila raspust francoskega tribunala v Riomu, katerega je ustanovila višška vlada pod pritiskom Nemcev, da obsodi bivše francoske voditelje, ki so pognali nepripravljeno Francijo v katastrofalno vojno z Nemčijo. Odlok glede raspusta tribunala je objavil list Le Moniteur Belge, uradno glasilo belgijske vlade.

Argentinska vlada odstavila pet sodnikov

Montevideo, Urugvaj. 14. jun.—Nova argentinska vlada generala Pedra P. Ramirezja je odstavila pet federalnih sodnikov, štiri pa suspendirala. Med prizadetimi je sodnik Miguel Jantus, v čigar področje so spadale špijske zadeve.

Nestvor "inflacija", ki ogrša vojne napore.

PROSVETA

THE ENLIGHTENMENT

GLASILO IN LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Organ of and published by Slovene National Benefit Society

Subscription rates for the United States (except Chicago) and Canada \$2.00 per year, Chicago and Cicero \$7.50 per year, foreign countries \$9.00 per year.

Advertising rates on agreement. Manuscripts of communications and unsolicited articles will not be returned. Other manuscripts, such as stories, plays, poems, etc., will be returned to sender only when accompanied by self-addressed and stamped envelope.

Member of the Federated Press

Glasovi iz naselbin

Samo malo "ščegetanja"

Cleveland.—Mi je jako žal, Matic A. Turk, ker je šla moja kolona na počitnice in tako sedaj ne bo odgovora na tvoje včipece. Ti praviš, da sem te nesramno napadel. Kako se je to zgodilo, Matija? Ali je mogoče? Ti si vendar tehokrat v San Diego, California, jaz pa vozim "kare" v Clevelandu.

Pošlji mi tisto Prosveto z dne 21. aprila 1942, da vidim, kaj vendar je tako strašnega. Veš, Matija, smilili se mi. Ali ti naj pošljem venec? Ali pa je mogoče sama domišljija? Vse je mogoče. Praviš tudi, da me osebno poznaš. Well, well! Koliko sem ti dolžan?—bom vse plačal, če sem kaj na dolgu. Saj me tudi urednik Prosvete osebno pozna —že 33 let. In če pridem kdaj v Chicago, ga bom potretal s kalifornijčanom, pilzenskim pivom ali pa z brinovčkom. On pa mene z maslenim ali pa magari s posnetim mlekom. So what's the difference?

Ali si ti tisti mlinar, ki mi je iz Californije poslal pismo s podpisom dveh črk? To pismo sem poslal Molku, ker sva bila oba nazvana "gospoda", čeprav nisva nikoli maše brala. Take it easy, Matt, da tehokracija ne dobi "high blood pressure!"

Frank Barbič.

Stare rane ...

Elizabeth N. J.—Frances Bartol iz Strabana, Pa., je v Prosveti z dne 20. maja odprla stare prepire, stare rane. V tistem dopisu nas napada in pravi, da je pred 21. leti na Thomasu, W. Va., dobila neozdravljive udarce v tedanji rudarski stavki. Ampak od mene jih ni dobila. Resnica je, da smo udarce dobivali vsi. Če jim ni bilo tam po volji, zakaj so pa bili tam toliko časa, kajti Davies Coal Co. še dolga leta pozneje ni priznala nobene uniže.

Jaz sem prišla tja leta 1920 iz Canonsburga od društva 138 SNP. Pravi, da so tam samo skebi bili ostali. Potem so med temi tudi njeni znanci, kajti nekateri so še danes tam. Resnica je, da ni noben član SNPJ skebal ali delal v tisti stavki skozi devet mesecev; delal ni drugi kot Urbas in Zadnik. Če je pokojni F. Kocjan delal nepriklone ali vohunil okrog kompanije, ni moja zadeva. K nam je prišel leta 1922 od Zagorca iz Coketona. Prej ga nisem poznala. John Terčelj ga je videl, ko je Kocjan prišel o polnoči iz jame od dela. Terčelju sem ponoči šla pokazat hišo J. Zabukovca, kamor je hotel iti, toda se je takoj vrnil in pri nas čakal, da so prišli o polnoči z depala. S Kocjanom sta spala skupaj na naši postelji. Tega se Terčelj lahko spominja—bilo je v oktobru 1922.

Ponovno rečem, da devet mesecev ni šel noben član SNPJ na delo. Moja navada tudi ni, da bi hodila po uradih ali po hišah.

Mrs. Bartol piše, da so morali tja hoditi glavni odborniki SNP. To je resnica, kajti iz Clarkburga so prejeli pisma, kako lepe vrtove imajo "skebi" na Thomasu, da imajo vso hrano doma in lepo pohištvo od kompanije. Prišla sta Terčelj in Underwood. Meseca aprila je prišel v tisto Sibirijo tudi glavni predsednik Vincent Cainkar in se prepričal o lepih vrtovih in bogatih poljih v Coketonu. On je hodil po grabnih od hiše do hiše, stopil je v vsako in videl reševino delavcev. Nato je sklical vse člane v dvorano društva 29 in tamkaj zaslišal vse stranke. Informiral se je na licu mesta in se prepričal, kje je resnica.

Rečem to, ako bi bila unija preklicala stavko takrat, ko je bilo jasno, da je izgubljena, bi ne prišlo do tistega konflikta med člani SNP. Ampak tista stavka ni bila nikdar preklicana, ne po devetih mesecih, ko so se slovenski stavkarji drug za drugim pričeli vračati na delo ali pa se izselili, niti je ni preklicala pozneje. Torej zakaj naj bi se po tolikih letih še sovražili, odpirali stare rane in staro sovražstvo, kajti udarce je prejemale vse delavstvo—yes, tudi skebi, čeprav se niso tega zavedali. To so vsi premozarji še posebno občutili nekaj let pozneje, ko so skoro popolnoma izgubili unijo v stavki leta 1927 in potem delali skoro zastoj.

Kar se tiče mojih sinov, se seveda rada pohvalim z njimi, kajti so mi edino upanje, kot so sploh vsakim zavednim staršem. Mrs. Bartol pravi, da njena sestra ni hotela pisati o nevarnosti, v kateri se nahaja njen sin. To je njena zadeva.

Omenja tudi, da je čitala moj dopis v Amerikanskem Slovcu. To je pa tako: Jaz plačujem že 20 let Slovensko zapadno zvezo s sedežem v Denverju, čije člani so moji sinovi. In tako dobivamo tudi A. S., ki je glasilo te organizacije. Ampak tisti moj dopis ni bil v škodo SNP.

Pravi tudi, da škodujem Prosveti. Na kak način? Saj vendar ne delujem proti njej. In zakaj naj bi delovala proti njej, saj je vendar glasilo jednote, čije članice sem že 29 let, kakor tudi vsa moja družina, šest po številu. Ako uredništvo Prosvete ni našlo 15 let nič, kako more torej ona trditi kaj takega? To liko časa namreč že dopisujem v Prosveto—od leta 1928. Moj prvi dopis je priobčel pokojni Jože Zavertnik in ga še olepšal. V tistem dopisu sem čestitala društvu 107 SNP k dvajsetletnici, kajti to je bilo moje prvo društvo. Potem sem se še večkrat oglašila v Prosveti in večkrat prejela slike od rojakov iz več držav radi čitanja mojih dopisov. Blag spomin pokojnemu Jožetu Zavertniku, ki je umrl leta 1929. Jaz se ga bom spominjala. Uredništvo Prosvete pa

prosim, naj več ne priobči zgrešenih napadov.

Agnes Pasarič, 540.

Opomba uredništva: Ta zadeva je za Prosveto zaključena, kajti odpiranje starih ran ni nikomur v korist, ne posameznikom, še manj pa organizaciji.

Odgovor premozarjeve žene

Yukon, Pa.—Brala sem dopis Frances Drnacheve, ki je bil v Prosveti 7. junija. Ona piše, da je bila mnenja, ko je bil še njen mož premozar, da ne bi smel noben majnar delati izpod \$20 na dan, ker je njegovo življenje vedno v nevarnosti. Danes je pa drugačnega mnenja, češ, da je človek povsod v nevarnosti, ker je smrt povsod.

No, ali nisi tega vedela prej, marveč si šele zdaj to spoznala? Saj so nas vendar v šoli učili, da je smrt povsod in da nesreča nikdar ne počiva. Toda si šele zdaj iznajdi, da smrt povsod na človeka preži — zdaj, ko so ali premozarji na štrajk za par dni. Praviš, da bi rada poznala tistega premozarja, ki je rekel, da ne gre prej delat, da bo videl, kaj bo Lewis rekel.

No, Franca, kaj pa je narobe s tem? Ali ni bil Lewis zato izvoljen, da se bori za delavske pravice, ki jih skušajo povsod uničiti? Ali ga majnarji ne plačujejo zato, da se bori zanje? Praviš, da bi bilo najbolje tega premozarja poslati preko plačo na fronto, da bi videl, kako naši sinovi prelivajo kri, potem pa bi rad delal še za manjšo plačo kot je zdaj. Človek mora biti na možganih ranjen, če misli, da je zato vojna, ker so prevelike plače, ali pa da bi se morali delavci z vsem zadovoljiti, kar so jim pripravljeno dati kapitalisti ali pa vlada. Frances, ali misliš, da bi bilo vojne konice, če bi majnarji zastoj delali?

Ti praviš, da je treba tudi sinove poklicati na štrajk. Pokliči jih, če si tako mogočna. Ali misliš, da si sama, ki imaš sinove pri vojaki? Imamo jih tudi drugi in bi jim tudi radi pomagali, če bi jim mogli. Ampak s tem še ni rečeno, da se moramo doma z vsem zadovoljiti. Tukaj moramo vse plačati petkrat preveč in od zaslužka nam nič ne ostane. In od tega zaslužka jim še kompanija toliko vzame. Ti misliš, da je bilo delo tvojega moža vredno \$20, našim možem in sinovom pa zavidaš teh pet dolarjev, ki jih tako krvavo zaslužijo.

Frances, svetujem ti, da prideš 20. junija na Yukon in boš videla mladega siromaka brez noge, ker jo je zgubil v majni pred štirimi meseci. Kompanija se prav nič ne zmeni, da bi mu kupila umetno nogo. Ako se siromaka ne usmilijo delavci, bo ostal vse življenje brez umetne noge. In tukaj je veliko takih siromakov, ki so bili v majni polomljeni in danes niso za nobeno rabo več. Pred par meseci je bil ubit v majni naš sosed, ki je zapustil mlado ženo in tri male otročiče. Kompanijski uradniki so letali par dni okrog hiše in ji dopovedovali, da kompanija ne more veliko plačati in ji sugestirali, naj gre ona

General Henri Giraud, vrhovni komisar francoske severne Afrike, in general Charles de Gaulle, načelnik odbora borbenih Francosov.

delat. Toda nič niso vprašali, kam naj da otroke.

Kaj boš rekla k temu, Frances? Menda boš rekla, da zdaj je vojna in da je treba delat, ker kompanije potrebujejo delavce. Ampak kompanija noče skrbeti za otroke, če jim očeta ubija. Pravi, da je bila njegova krivda. Kadar je kakšna nesreča, je vedno delavec kriv.

Leta 1915 je tudi meni ubilo moža v tukajšnji majni. Star je bil komaj 24 let. Bila je njegova krivda, zakaj pa je šel v nevaren prostor. Tako se je izgovarjala kompanija. Dobila nisem nobene odškodnine, ker takrat še ni bilo odškodninskega zakona. Ostala sem z dvema otrokoma, eden star 19 mesecev, drugi pa sedem. Kompanija se ni zmenila ne za mene, ne za otroke. "Super" mi je rekel, če se omožim, bo moj mož imel zmeraj delo pri tej kompaniji in najboljši prostor. Res sem se zopet omožila in moj mož je imel fajno prostor — vodo do kolena in še po hrbtu mu je tekla, tako da je moral nositi "oil-cloth". Boljšega torej ne more biti.

Vidiš, Frances, taka je premozarjeva dobrota. Svetujem ti, da je veliko boljše, da se s takim dopisom nikdar več ne oglašiš, ker je škoda Prosvete.

Anna Kaferle, 117.

Uspela priredba za SANS

Bridgeport, O.—Naša priredba v prid SANSa in JPO-SS, ki se je vršila v soboto zvečer, 29. maja, je bolje izpadla kot smo pričakovali. Imeli smo že veliko večje udeležbe, toda ne takega prebitka. Do sedaj je na rokah tajnika-blagajnika do \$130 prebitka in še niso vse vstopnice poravnane.

V imenu odbora se zahvalim vsem delavcem in delavkam na prireditvi. Vsi so bili na svojem mestu in vse je šlo gladko. Hvala mrs. Josephini Kertel (prej Hribar) in njeni hčerki Mary iz Carrolltona, O., kakor tudi njenemu sinu Victorju iz Clevelanda, ki je prinesel štiri dolarje, ki so jih omenjeni darovali. (Hribarjevi so prej živeli na Windsor Heightsu, W. Va.) Hvala tudi bratu Louisu Sušteriču za jstvine, ki so prinesle lepo vsoto, kot tudi vsem, ki so kupili vstopnice. Zahvaliti se seveda moram tudi onim, ki so praznili kozarce, ker le od tega je bil največji prebitek. Gibor dvorane je tudi znižal najemnino za pet dolarjev. Vsaka stvar šteje in poveča prebitek, ki gre za tako plemenito stvar.

Hvala tudi pevski skupini, ki je zapela štiri slovenske narodne pesmi. Žene in dekleta so bile v narodni noši, kar je stvari dalo še več pomena. Vse pevke so bile tukaj rojene, toda slovensko besedilo v petju dobro obvladajo. Rečem, da vsi, ki ste na kakršenkoli način pomagali tej prireditvi, se lahko zavedate, da ste pomagali svojim bratom in sestram okraj morja, kjer ječe pod peto naci-fašizma.

Žal, je še dosti naših rojakov, ki prezirajo to važno nalogo in se ne zmenijo za trpljenje ljudi v starem kraju. Ne rečem, da so take osebe pri nas, vidim pa iz poročil od drugod. Posebno kar se tiče SANSa, bi moralo biti več življenja in aktivnosti. Kot vse kaže, so predsedniki, in tudi se vidi, od kod prihajajo.

Jaz za enkrat ne bom pisal kritike, kajti menda so moji dopisi vedno kritični, kot se je pred časom izrazil neki urednik moj prijatelj. Ampak se ne more pomagati. Če vidiš kritične stvari, jih ne moreš hvaležiti, posebno ne take, ki škodijo skupnosti. Skrivaj se po različnih izgovori in predsojki, namesto da bi res delali za osvobodjenje in pomoč ubogemu narodu, ki krvavi in umira stari domovini, da njegovog trpljenja sploh ni mogoče opati. Ampak tudi tukaj se bomo enkrat razčistilo in pokazalo, kdo je kdo in kdo je res z skupno človekoljubno delo potrebi.

V nedeljo, 6. junija smo imele sejo postojank SANSa in JPO-SS za te kraje. Poročila so bila povoljna. Zastopniki in zastopnice so bile posebno veselje radi povoljnega izpada prej omenjene priredbe. Glavna točka na dnevnem redu je bilo poročilo upravnega odbora SANSa, da bi vsako društvo ustanovilo svojo postojanko.

Do sedaj je v naši postojanki pridruženih devet društev, sicer št. 13 in 640 SNP ter št. 23 in 123 KSKJ iz Bridgeport, št. 4 SNP iz Neffsa, št. 33 SNP iz Blaina, št. 562 SNP iz Bartona, št. 407 iz Windsor Heights in društvo ABZ iz Blaina. Iz vseh teh naselb razen Neffsa se lahko pride Bridgeport s poulično.

Razprave so bile zelo zanimive in vsakdo je bil vpraskan naj pove svoje mnenje. Splošno mnenje na tej seji je bilo, ak bi v naših krajih vsako društvo tvorilo svojo postojanko, bi bila slabši napredek kot ga beležimo sedaj, ko smo skupaj organizirani. In tako je bilo soglasno zaključeno, da bomo tudi v bodoče delovali skupaj z glavnim stanom v Bridgeportu. Direktor nam je dal dvorano brezplačno za seje.

Prihodnja seja SANSa in JPO-SS za to okrožje se vrši nedeljo, 4. julija ob treh popoldne. Seveda zopet na Boydov villu. Vabimo še druga društva, da se nam pridružijo, pa naj sami pričnejo z akcijo.

Joseph Snoy, predsednik.

Pred dvajsetimi leti

(Iz Prosvete, 15. junija 1923)

Domače vesti. V Cherokeeju Kans., je umrl 47-letni F. Premk iz St. Gotarda na Gorety skem, član SNPJ.

Delavske vesti. Zbornica Wisconsinu je omejila in junkci je proti delavcem.

Inozemstvo. V francoski borbenici razpravljajo o anekciji Portugalske.

Sovjetska Rusija. Japonska vlada je obvestila sovjete, da je pri volji pogajati se za mir z Rusijo.

SLOVENSKA NARODNA PODPORNJA JEDNOTA

Izdaja svoje publikacije in posebno list Prosveta za korist in potrebo agitacije svojih društev in članstva in za propagando svojih idej. Nikakor ne sme za propagando drugih političnih organizacij. Vsaka organizacija ima običajno svoje glasilo. Torej agitatorični dopisi in naznanila drugih podpornih organizacij in njih društev ne smejo pošiljati listu Prosveta.

Tedenske kritične misli

Oni vojaški strategji, ki pravijo, da letalska sila sama lahko zlomi osišče in ga prisili h kapitulaciji, imajo zdaj zadoščanje—vsaj deloma. Italijanski otok Pantellerija se je podal potem, ko so nanj padale zavezniške bombe iz letal nepretrgoma devetnajst dni. To še ne pomeni, da se bo tudi Nemčija podala na ta način, toda dokaz je tukaj, da močna letalska sila lahko zlomi največjega orjaka na tleh.

Churchill je rekel v Washingtonu, da nič ne škodi, če zavezniški poskusijo z zlomom osišča s točo bomb iz zraka. Poskušnja traja že tedne—in Goebbelsovo tuljenje iz Berlina je dokaz, da Nemčija težko, težko drži udarce. Koliko časa bi vzdržala? Res ne bi škodilo, če bi zavezniški dognali, kako debelo kožo ima Nemčija napram bombam iz zraka. Bombnikov je dovolj na razpolago.

Anaconda Wire & Cable Company, ki je obtožena, da je vladi prodajala pokvarjeno bakreno žico za električne kable, je zadnje dni tik pred obravnavo priznala, da je deloma kriva. To pomeni, da se je družba ognila porotni razpravi pred federalnim sodiščem in prepustila se je sodniku, ki bo sam odločil. To je star legalni trik, ki se ga krivci poslužujejo, da uidejo težki kazni.

Omenjena družba je prodala vladi za pet milijonov dolarjev pokvarjene žice in vlada je velik del zaloge te žice poslala z drugim "lend-lease" blagom vred Rusiji, odkoder je prišel dokaz, da žica ni bila dobra. To je bilo zločinsko dejanje. Ameriška vlada je bila v veri, da pomaga Rusiji z najboljšim materialom, ki ga premore, kar je pravilno. Če bi se bila ta prevara zgodila v Rusiji, ne bi sovjeti dolgo pomišljali, kaj je treba storiti s krivci. Ze davno bi bili pod zemljo!

V Detroitu je pred dnevi zastavkalo 20.000 delavcev v Packardovih tovarnah zaradi tega, ker je družba uposlila tri zamorce. Poročilo se glasi, da so kukluksarji nahujkali delavce na štrajk. Kukluksarji so ameriški plemenaki in verski fašisti, ki verujejo, da v Ameriki smejo živeti le belokožni protestanti, vse druge ljudi, zlasti zamorce in žide, bi pa treba zmetati v morje. Če so se Packardovi delavci res dali potegniti od teh fanatikov, tedaj so pokazali, da so nezreli za demokracijo. Tukaj je nov dokaz, kako se delavsko orožje, stavka, lahko zlorabi proti demokraciji in za grdo reakcijo.

Iz Švice je prišla vest, da je izbruhnila kriza med fašisti in katoliškimi cerkvijo v Italiji. Mnogo italijanskih duhovnikov, ki so dolej bili fašisti, je izvršilo "flip-flop" in zdaj pridigajo proti fašizmu in očitno napadajo Mussolinija; to je okrajžilo protifašistične duhovnike, ki so prej molčali in danes odprto pozivajo katoličane, naj bodo zvesti "narodnim idealom" Italije. Kakšni so ti "narodni ideali", je za nas uganka, toda fašisti si grizejo jezik in groze duhovščini, kar pomeni, da to niso njihovi ideali. To bo slaba novica za irske duhovne doma in v Ameriki. Ireem sta Mussolini in španjski Franko—vzor katoliške avtoritete in največja heroja, poleg Hitlerja, "novega reda." Irci in njihovi somišljeniki povsod—in primer paveličevski fajmoštri med ameriškimi Hrvati—se morajo pripraviti na bridko razočaranje.

Ameriški listi so po časniskarski agenturi United Press objavili 30. maja besedilo brzovjavke, katero je poslal četniški poveljnik Draža Mihajlovič iz Jugoslavije generaloma Eisenhowerju in Montgomeryju v Tuniziji, čestitajoč jima na končni zmagi v Afriki. V besedilu ameriškega tiska je jasno rečeno, da je Mihajlovič čestital v imenu "jugoslovanske armade" in "jugoslovanskih narodov," toda pittsburski Srbobran je 1. junija poročal, da je Mihajlovič čestital "v imenu srbske armade" in "srbskega naroda..." Nekdo je v enem slučaju namenoma falzificiral besedilo brzovjavke in United Press gotovo ni storil tega, ker nima vzroka. Kljub temu se še dobe naši rojaki, ki resno jemljejo Srbobranove trditve in verjamejo njegovemu gobezdanju.

Trditve, da med ameriškimi Slovinci sploh ni takih, ki naglašajo besedo "republika", ignorirajo pa demokracijo, in da ameriškimi Slovincem vsebuje že sam pojem "republika" tudi smisel demokracije, je—rubbish. Ta trditve bi pomenila, da so vsi ameriški Slovinci veliki tepci, ki niti zgodovine španске Amerike ne poznajo, ne da govorimo o novejši Evropi. V španjski Ameriki je bila že cela vrsta vojaških diktatorjev na krmilu republik, v katerih ni bilo najmanjšega sledu o kakšni demokraciji, dasi so se imenovale republike. Med temi diktatoričnimi prezidentni in diktatoričnimi monarhi v Evropi ali Aziji ni bilo absolutno nobene razlike, razen v imenu. Nekateri so vladali cela desetletja—Porfirio Diaz v Mehiki trideset let—in ljudstvo se jih ni moglo iznebiti drugače kot z nasilno revolucijo. O, yes, republika pomeni vlado ljudstva, toda, če ljudstvo ni sposobno, ako ni demokratično, da bi znalo izvajati in čuvati si demokracijo, dobi diktatorja v republiki, kakor v monarhiji. Latinske republike v Ameriki so to že neštetokrat demonstrialne. Svoboda pride šele z demokracijo! Ta je glavna. Angliška demokracija trpi monarhijo, naše stališče—ki je starejšje ko 25 let—pa je, da se demokracija bolje počuti in lepše razvija v republiki.

Filmski igralca Ginger Rogers pri ceremonijah, ko je federalni zakladni departament odlikoval člane odbora unije strojnikov v Los Angelesu, Cal., za uspešno prodajanje vojniš bonfov. Od leve na desno: H. B. Harris, Frank W. Calhoun, H. P. Burkhart in Ginger Rogers.

Vesti z jugoslovanske fronte

Poročila Jugoslovanskega informacijskega centra in drugih virov

VESTI IZ SLOVENIJE

Ispred vojaškega sodišča
Jutro, dne 25. marca 1943 v izvirnem besedilu.)

Vojaško vojno sodišče vrhovnega poveljništva oboroženih sil Slovenije-Dalmacija, odsek Ljubljane, je izreklo naslednjo sodbo v zadevi proti

Mikliču Ignaciju, sinu Ignacija in Ponikvar Magdalene, rojenemu v Vidmu 11. maja 1. 1909, bivajočemu v Vidmu, nahajajočemu se v begstvu.

Obtožen je bil:

a) prevratne združbe (čl. 1. Ducejeve naredbе z dne 3. V. 1942), ker je na Cesti pri Vidmu in na področju Korinja v neugotovljenem času do 10. novembra 1942 sodeloval pri združbi, namenjeni za nasilni prevrat političnega, gospodarskega in družabnega reda v državi;

b) pripadništva oboroženemu krdelu (čl. 16. Ducejeve naredbе z dne 3. X. 1941), ker je v istih okoliščinah sodeloval pri oboroženem krdelu, ustanovljenem s namenom izvrševanja zločinov proti varnosti države;

c) nedovoljene nočne orožja in municije (čl. 2. Ducejeve naredbе z dne 24. X. 1941), ker je v zgoraj omenjenih okoliščinah nosil orožje in strelivo brez dovoljenja merodajne oblasti.

Iz teh razlogov je sodišče Mikliča Ignacija spoznalo za krivega pripisanih mu zločinov in ga obsodilo v dosmrtno ječo z vsemi zakonitimi posledicami, vključno trajni preklic opravljanja javnih služb ter zakoniti preklic za ves čas kazni, na plačilo razpravnih stroškov in vzdrževanje v zaporu.

Oredilo je objavo te sodbe v revščku po enkrat v listu "Jutro" v Ljubljani.

V Ljubljani, 16. marca 1943-XXI.

Nastop otrok slovenskih beguncev v Valjevu

Jutro, dne 27. marca 1943 v izvirnem besedilu.)

Valjevska ljudska šola je priredila 28. februarja t. l. šolsko akademijo, "poselo" imenovano. Na akademiji je bilo na sporedu poleg predavanja o vzgoji otrok še 30 točk: zborovsko petje, solo nastopi, harmonika in cela vrsta deklamacij. Med nastopajočimi je bilo tudi več slovenskih otrok, ki obiskujejo šolo. Vital Ahačič je igral na harmoniko, Cilka in Marija Ahačič ter Ružena Kristan so pelev skupno in še vsaka posebej ob spremljanju harmonike. Vasja Klavara je sodeloval v deklamativnem dvogovoru, Gregor Kocjan je pa pel v šolskem zboru.

SMRT SLIKARJA JAKOPIČA

New York, 10. junija. (JIC).—Ravnokar smo prejeli vest, da je umrl v Ljubljani dne 21. aprila t. l. slikar Rihard Jakopič.

Rihard Jakopič je bil največji dobrotelj slovenski slikar in član Slovenske akademije znanosti in umetnosti. Slovenski narod je izgubil v njem ne le velikega slikarja, temveč tudi enega najboljših poznavalcev razvoja in zgodovine slikarstva v naši dobovin.

SMRTNA KOSA

(V Ljublj. Slovencu smo našli naslednje smrtne objave.)

Ludvik Filipič. V Ljubljani je umrl uradnik Prevoda Ludvik Filipič. Rajnega so pokopali 28. marca iz kapele sv. Jožefa na Zalah.

Karel Goršič. Po kratki bolezni je umrl v Ljubljani bivši čevlarski mojster 70-letni Karel Goršič. Rajnika so pokopali 27. marca iz kapele sv. Janeza na Zalah.

Marija Likovič. V Ljubljani je za vedno zatislila oči Marija Likovič. Blago rajnico so pokopali na zadnji poti 27. marca iz kapele sv. Andreja na Zalah.

Jože Judnič. Na dvoru pri Zumbenberku je umrl 18. t. m. v 23. leti starosti akademik Judnič. Maturiral je na klasični gimnaziji v Ljubljani 1. 1940 in v jeseni vpisal na filozofsko

Proi dan "bitke v mrtvaškem kotu"

Napisal Ivan Mall

Na dan 24. oktobra 1942 se je na vse zgodaj zjutraj bataljon nekega polka pehote počasi in s težavo vlekel skozi blato, dež in temo po Gvadalkanalju navzgor v hrib od obale skozi opustošene nasade kokosov mimo pokopališča marinov in čez letališče Henderson Field, zeleno z rujavimi lisami, kjer so ga zadele sovražnikove bombe ali granate.

Na robu džungle, ki obdaja letališče, ključ naših postojank na Solomonih, so sprejeli bataljon vodniki, ki ga spremljajo do pozicij, kjer je bilo treba podpreti sedmi oddelek marinov, ki je bil že od 10. ure zjutraj v težkem boju s številčno močnim sovražnikom, katerega napade je komaj zadrževal.

Komaj pet minut pozneje je prvi oddelek ameriške armade, ki je v tej vojni začel ofenzivne operacije proti sovražniku, že streljal skozi močno temo na bližajoče se vrste malih rumenopoltnih ljudi, ki so zaslanjali, da bodo naši gospodarji.

Dva dneva in dve noči je ostal bataljon skoro neprestano v boju ter je z malo podpore in brez oskrbe, hraneč se s svojimi železnimi rati, odbil napad, rešil letališče in bitko.

Kar sledi, je kratek opis dogodkov in doživljanje 164. pehotnega polka, armade Zedinjenih držav, prej Nacionalna garda v North Dakoti, zdaj pa ena najboljših edinic divizije "America", prvi polk ameriške armade, ki je srečal Japonce na bojišču, katero si je izbral sovražnik sam ter jih tam tudi potolkel. Foster Hailey, dopisnik New York Timesa, je pred kratkim nabral vse potrebne podatke pri moštvu te edinice v eni pacifiških baz.

Prvi oddelek 164. pehote, ki se je zares spopadel z Japonci na Gvadalkanalju, je bila prva četa stotnije G drugega bataljona, ki je bila poslana zgodaj ponoči na dan 23. oktobra, da ojači sedmi oddelek marinov v trenutku, ko se je začela takozvana "bitka v mrtvaškem kotu".

"V kolikor se spominjam", je dejal Staff Sergeant Arthur Chapman, 1521 Como Avenue, Minneapolis, "smo dobili ob sedmih zvečer povelje, da se dvignemo in odidemo na pomoč marinom.

Stotnik McConnell (Veon M., Hazen, N. D.) je dejal samo, da so nastale tam neke sitnosti", je nadaljeval in se suho zasmeljal. "Toda ko smo dospeli na cilj, smo naleteli na zares peklensko zmešnjavo. Še predno smo dospeli do marinov, smo bili pravi v sredi japonskih postojank. Tolpa 15 ali 16 mož nas je napadla, a ko smo se vrgli na tla, v blato, da se zaščitimo pred krogami iz pušk, so nas napadli z bajonetmi.

Naš poveljnik je bil poročnik Ralph Kamman; skupaj z enim naših vojakov se je skril za neko drevo in tam so ga Japonci dobili v roke. Kaj se je prav za prav zgodilo, ne vemo, ker je vojak, ki je bil z njim skupaj, znorel. Samo njegovo truplo smo našli naslednjega dne. Naš vodnik, mlad vojak od marinov, ki je dejal, da ima komaj 16 let, je tudi padel tistem kotu.

Državni department je sestavil načrt po posvetovanjih z reprezentanti Velike Britanije, Rusije in Kitajske. Dasi bodo imele vse države enako besedo pri določanju smernic v mednarodni pomožni organizaciji, bodo v eksekutivnem odboru zastopane samo štiri velesile — Amerika, Velika Britanija, Rusija in Kitajska. Koliko in na kakšen način bo posamezna država prispevala v skupni pomožni sklad, se določi pozneje. Vsaka vlada bo sama določila način prispevanja denarja v sklad za financiranje pomoči in obnove.

Na čelu mednarodne pomožne organizacije bo vrhovni svet, čigar člani bodo imeli najmanj dve seji v letu. Organizacijo bosta tvorila dva glavna odbora, eden za Evropo, drugi pa za Azijo. Generalni direktorji obeh odborov bodo delovali v različnih pokrajinah.

Mi pa smo seveda šli naprej, toda morali smo na tisti stezi vsakih par korakov stopati preko trupel padlih Japoncev. Razporedili smo se z marinami v naših postojankah, izpolnili vrzeli v njihovih vrstah in začeli streljati. Šele pod zoro je boj toliko ponehal, da smo se malo ozrli naokoli, kje smo.

Da ne pozabim, še predno smo se prav namestili, so nas malo da ne postreljali naši lastni ljudje," se je spomnil sergent. "Na potu v hrib smo nekako zamešali geslo. Geslo je bila beseda "rumen", toda proti koncu našega pota smo dobili vest, da je bilo zamenjano ter da velja zdaj geslo "San antavian" ali nekaj sličnega; ko nas je straža pozvala, da povemo geslo, sem torej zakričal "San antavian".

"Kako", je vprašal stražar marinov. Slišal sem ga, ko je napel petelina na svoji puški. Začel sem ga zmerjati prav po ameriškansko v upanju, da bo tako spoznal, da smo Amerikanci in se malo premislil, predno začne streljati. Vprašal sem tudi vojaka, ki je stal za menoj, da pove geslo in ta me je spomnil na staro geslo, tako da sem marinom povedal, da je bilo geslo prej beseda "rumen" in da je bilo zamenjano.

"Vraga," je odgovoril marin. "Japonci so te prevarili." Ko smo se pozneje razgovarjali o tej stvari, smo bili vsi prepričani, da se nam je na potu na skrivaj pridružil Japonec, zmožen angleškega jezika, ter nam natvezil napačno geslo.

"Tebi so v oni noči izstrelili puško iz rok, kajne," je nagovoril polkovnik Ben J. Northridge, poveljnik polka, visoko raščene ga vojaka, ki je sedel na kocu, razprostrtem na tleh.

"Yes, sir", je odgovoril.

"No, povej nam, kakšen občutek je to," mu je odgovoril polkovnik.

"Ko se mi je to pripetilo, sem upal, da sem malo ranjen in bom mogel proč," je odvrnil vojak po imenu korporal Amie Kjelland iz Valley Cityja, N. D. Njegovi tovariši so se mu smejali in ga nazivali "Sova".

"Teja pač ne misliš resno," je dejal polkovnik.

"Pa še kako," pravi Kjelland, "sino me je bilo strah".

Razložil je nato, da je bil do deljen utrjeni postojanki, izkopani v zemljo tik za bodočo žlebovito rov ter da je bil prvi človek, katerega je ubil, japonski častnik, ki jih je hotel napasti kar sam in tudi skoraj prišel do njih, predno so ga ustrelili.

"Bil je tako blizu, da mu je roka po smrti visela v našo jamo," je dejal. "To je bil takrat šele drugi mrtvec, kar sem jih dotle sploh videl; dolgo časa me je bilo strah dotakniti se njegove roke."

"Najbolj nas je bilo groza njihovega tuljenja pred napadom na žlebovito rov," je zatrdil sergent Chapman in se oziral po tovariših za potrdilo.

Zelo slabe volje so bili onega jutra radi izgube svojega poročnika, a obenem so bili tako zaposleni, da niso imeli mnogo časa, da razmišljajo o tem; ves čas so morali posvetiti japonskim strelcem in čiščenju terena od te zalege.

Najboljši strelcev v svoji četi je bil po splošnem mnenju Louis Lockner z Elyja, Minn., ki je bil star lovec.

Imel je tako ostre oči, da je videl Japonca, kjer ga nihče drugi ne bi mogel odkriti, so pravili. Nekomu izmed nas jih je pokazal trojico v nekem kraju, kjer ni bilo videti niti enega samega. Lockner je imel navado čakati toliko časa, da so se premaknili in je šele takrat streljal. Dobil jih je šest predno je bil ubit.

"Kako pa se je to zgodilo?", sem vprašal.

"Še iste noči. Puška se mu je zataknila in on jo je ravno popravljal, ko ga je napadel japonski vojak in ga ustrelil. Akoravno zadet na smrt, je vendar uspel razbiti Japoncu glavo s cevjo svoje puške. Japonec je še dihal, ko smo odvedli Louisa, toda njegova glava je bila popolnoma odprta, kjer ga je bil Lockner udaril."

"Po mojem mnenju je bil najbolj uspešen od nas vseh Roland Dahl iz Valley Cityja," je dejal sergent Chapman, ki je bil govornik za grupo, ki se je bila zbrala v slavnati kolibri stotnika Forresta Simpsons. Prisođili so mu stotino Japoncev. Ko sem ga vprašal, kako to dela, mi je odgovoril, da gre prav kakor v filmu. Kakor hitro je zagledal postav, ki se je približevala, je pomeril in ustrelil, oni pa se je prevrnil.

Ray Maika, korporal iz Chadrona, Nebraska, je zabredel v veliko nevarnost.

"Povej kako je bilo to, Ray," ga je pozval Chapman.

"To ni dolga povest," je odgovoril korporal Maika. "Našo četo so poslali, da zamaši luknjo v naši liniji. Dobil smo povelje, da vzamemo dotično postojanko in jo držimo. Prišli smo tja v redu, toda ravno, ko so Japonci začeli napadati, je marinom zmanjkalo municije. Slišali smo japonsko govorico in takoj nato so bili že pri nas od vseh strani. Bilo je ravno v trenutku, ko je napačil dan. Pripovedovali so nam, da Japonci odnehajo, kakor hitro pride luč, toda meni se je zdelo, da so takrat šele prav začeli."

Od devetih mož, ki so šli ven, sta le dva prežela nazaj. Dva sta bila ubita, štirje ranjeni, eden pa je znorel. Korporal Maika je bil ranjen v bok. Pravi, da je čutil, kako ga je krogla zadela, ko mu je šla skozi telo tik pod rebri, toda precej dolgo sploh ni čutil nobene bolečine. Komaj par tednov pozneje je bil že zopet nazaj v svojem polku.

Poročnik Grimsard iz Detroit Lakes, Minn., pravi, da je imel v začetku velike težave z meštvo, ker se ni hotelo akrvitati. Zelo neradi so se skrili v luknje.

Spominjal se je mladeniča, ki je vso prvo noč stal pokonci in enkrat ga je celo zračni pritisk od možnarjeve granate vrgel ob tla. Toda kmalu nato je zopet vstal in streljal naprej. Nikakor ni hotel v zaklonske.

Po drugi noči jih je zamenjala stotinja K tretjega bataljona, ki je prevzela levo bočno pozicijo na bojišču; takrat šele so se vrnili k svojemu lastnemu bataljonu.

"Često je čuti, da marinami neredi sodelujejo z redno armado," je dejal sergent Chapman, ko se je naša gruča razstala. "Tisto noč pa, ko sem prvič zlezal v našo luknjo, sem se znašel tam z marinom, ki mi je dejal: "Danes vas imam pa zares rad..."—(ONA).

Od leve na desno: Philip Murray, predsednik CIO, Allan S. Haywood, podpredsednik CIO, in Leon W. Bernay, direktor unije pisarniških delavcev.

Pismo iz Londona

(Izvirno poročilo Prosveti) 14. maja 1943.

"Britanski otoki"—brez Južne Irske—imajo 46 milijonov prebivalcev. Če vzamemo za primer, da ni bolnih in slabotnih, dobimo 33 milijonov ljudi, ki so v letih sposobnih za delo, vtevasi vse poročene žene z majhnimi otroci; le 13 milijonov je otrok in starcev, ki se ne morejo uposliti. Danes je v Angliji 22 in pol milijonov ljudi, ki so zaposleni z rednim, celodnevним delom. Med temi je dva in pol milijona poročenih žen. Povrh tega imamo še dva in pol milijona delavcev, uposlenih le za nekaj ur dnevno. Mnogi med temi delajo brezplačno. Malo manj kot točna polovica vsega prebivalstva je uposlena "full time", malo več kot polovica je uposlena skupaj s "full time" in "part time" delom. Ni to ogromna mobilizacija narodne delovne moči?

Vse žene med 18. in 45. letom so morale "na nabor". Poročene brez otrok štejejo kakor same in imajo iste dolžnosti. Rekrutirali so jih za armado ali industrijo: popolna uposlitev. One, ki imajo družino, so pozvali na delno uposlitev. Več kot pol milijona se jih je prijavilo prostovoljno za pet ur dela vsak dan, 30 ur tedensko. Zdej je minister za delo izdal zakon, da se morajo prijaviti vse žene, ki nimajo otrok pod 14. letom starosti, za delno uposlitev. Pravijo, da je to zadnji vir delovne moči v deželi, ki še ni do konca izčrpan. Pravijo pa tudi, da se vojna pripravilost in vojna produkcija približujeta vrhuncu, odkoder ni več močče višje.

Dva milijona žen so rekrutirali iz poklicnih služkinj in hišnih postrežnic in pa iz onega sloja ženskega prebivalstva, ki preje ni bil uposlen. To pomeni, da je postalo marsikatero angleško gospodinjstvo brez hišne pomoči in da je morala marsikatera premožna žena, ki prej ni nikdar prišla za delo, iti v službo. Za dva milijona delovne moči je država močnejša, luksuzno življenje pa ubožnejše, ali, če hočete, uničeno. Služkinja na Angleškem je danes bela vrana, istotako žena, ki ne dela od jutra do večera, kjerkoli že.

Sedem milijonov žen je danes uposlenih celodnevno na Angleškem. Nov zakon o obveznem delnem uposlenju jih bo privedel na delo nove stotisoče poleg onega pol milijona, ki so že prostovoljno žrtvovali del svojega dneva. Če pridete v tovarno za municijo, boste našli, da je od desetih delavcev šest žensk. Še težje je najti številke uniformiranih žen, oblasti rade drže številke o ljudeh v uniformah skrite. Da jih je veliko, kmala vidite, če stopite na ulico ali v vlak ali v pedzemeljsko. Vseeh se mi zdi, da jih je več v uniformah, kakor pa v civilu. V gotovih delih mesta in dežele, kjer so nastanjene, je to gotovo res.

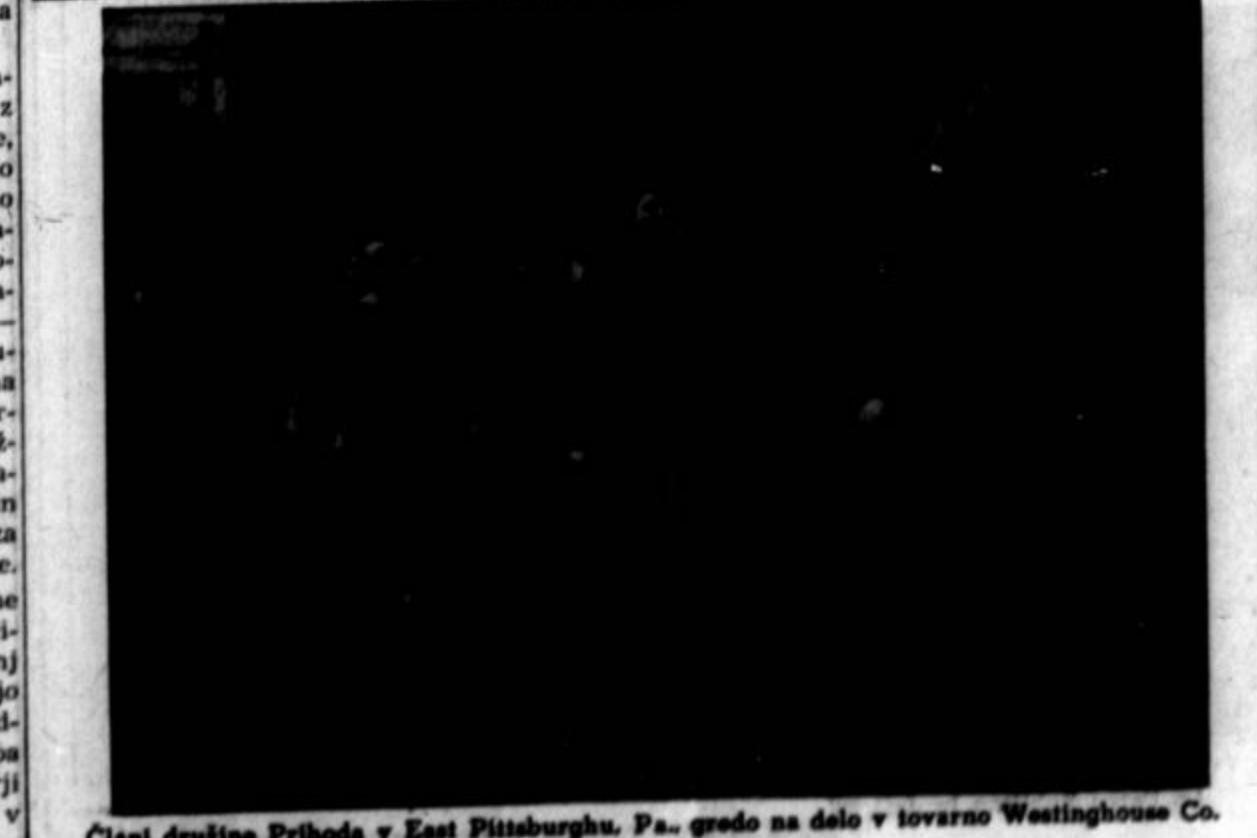
To veste, da imamo protizrakovne topove, ki jih operirajo žene ATS. Cesar še nimamo, so žene-člani posadke v bombnikih ali piloti v letalih-lovcih, potem pa žene na ladjah, trgovskih ali vojnih. In večkrat sem že slišala mlada dekleta, ki so se pritoževala radi tega. Zakaj jih ima Rusija? Videli smo v filmih žene-komandante ruske trgovske ladje. Angleška mornarica jih nima. Moja mlada znananka Skotinja bi šla takoj v uniformo, če bi jo izučili za pilota, tako pa ne.

S tem zadnjim zakonom o rekrutiranju žen bo ministrstvo za delo dobilo v roke popolen seznam ženskega uposlenja v deželi, kakor še ima popoln seznam moškega. Kakšna ogromna administracija je zadaj za tem intenzivnim uposlenjem. Ministrstvo za delo mora dati dovoljenje za vsako uposlitev, za vsako premostitev. Poznam deklice, ki je delala kot tipkarka v uradih jugoslovanske vlade v Londonu. Prišlo ji je na misel, da bi šla rada po svetu, če je mogoče. Proslila je angleško ministrstvo za informacije za službo "abroad". Dejali so ji, da bi jo poslali v Kairo, ali ne morajo brez dovoljenja ministrstva za delo. Ministrstvo za delo ji je razložilo, da ima jugoslovanska vlada—kakor vse zaveznike vlade v Londonu—"priority", prednost, zato mora najprej dobiti privolitev sedanjega službo-dajalca za premostitev. Tako prednost imajo vse tovarne, ki so na delu neobhodno važnih in nujnih stvari, nekateri državni uradni in podobno. Jugoslovani so ustregli deklici in ji dali privolitev. Šele na podlagi te je dalo ministrstvo za delo angleškemu ministrstvu za informacije dovoljenje za namestitev te deklice in ne bo dolgo, ko bo odpotovala v Kairo. Zdi se vse zelo zamotano in dolgotrajno, ali v resnici se stvari rešijo zelo hitro in brez težav.

Nihče ne more več reči, da se v Angliji ne vrši danes velika revolucija v socialnem in ekonomskem življenju. Saj je ni menda več osebe, ki bi je ne občutila. Da, celo stare, bogate žene, ki žive v velikih hišah na deželi, si belijo glave, kdo bo nocoj pomival krožnike, jutri pometal stopnice in hodnike in pojutrišnjem pospraviljo po sobah. Ker nimajo pravice za hišno pomoč in nič ne pomagaa, lahko so iz "velike hiše", lahko imajo dosti denarja, same se morajo ubjati z "veliko hišo", ali pa jo pustiti in se preseliti. Pa mislite, da bo potem kaj boljše? Po hotelih in po klubih imajo premože nastavljenec. "Samopostrežba" je bolj in bolj uvedena vsepovsod. In potem ne morete ostati dalje, kakor la en teden v hotelu, ker so vsi tako polni tujcev, da ne smejo držati stalnih domačih gostov.

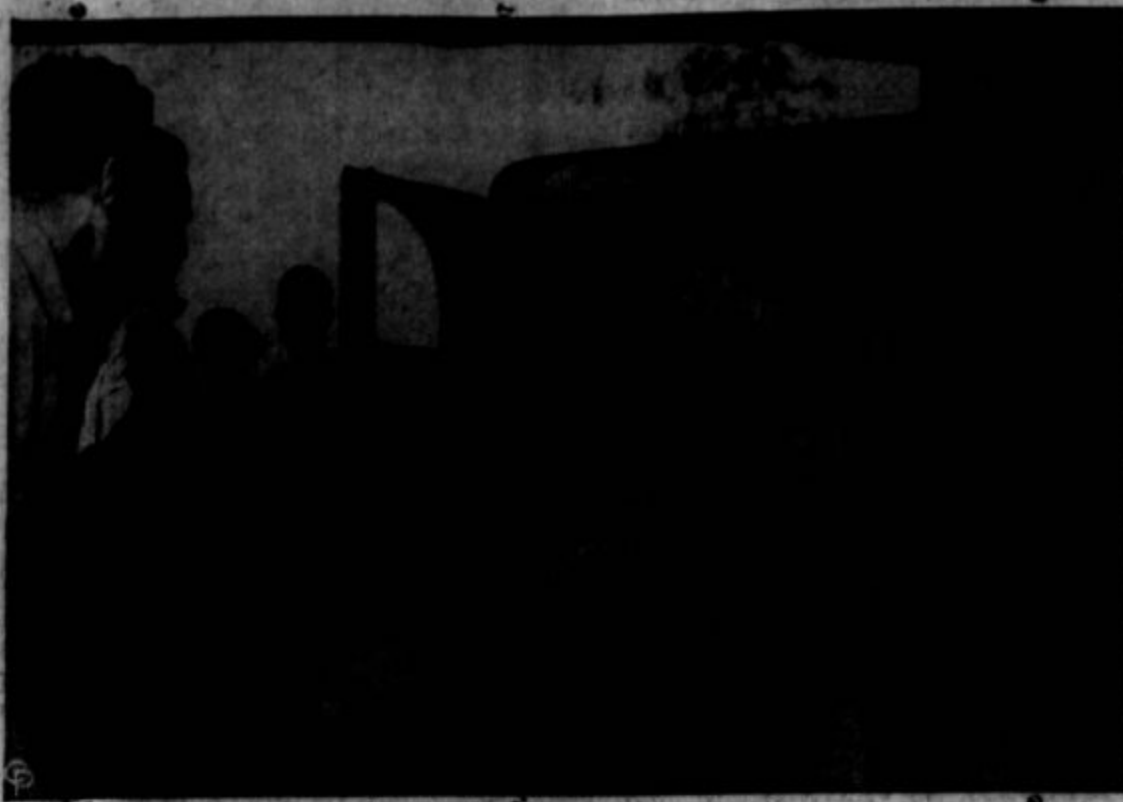
Ne, življenje ni lahko za one, ki čakajo, da so stvarj napravljene zanje. Z denarjem danes ne moreš dobiti veliko stvari, ne moreš dobiti postrežbe in ne moreš se izogniti delu, celodnevne-mu delu, če nimaš družine doma, ki pa ti spet da veliko dela, ko nimaš postrežbe. Mislite, da niso vsi ti vojni zakoni privedli življenja tja, kjer bi moralo biti vsakdo mora delati, denar ne more kupiti privilegijev, dolžnosti so za vse enake in tiste, ki jih odmeri država za dobrobit skupnosti?

Dolenjka.

Člani družine Prihoda v East Pittsburghu, Pa., gredo na delo v tovarno Westinghouse Co.

WOUNDED B-24 GUNNER REMOVED FROM BOMBER

ONLY CASUALTY ABOARD one of the Liberator bombers that blasted the Jap base at Gasmata, New Britain, in the Southwest Pacific, was the engineer who doubled as the plane's waist gunner. He is shown being removed on a stretcher after the safe return of the entire squadron to its Pacific base.

MEJAŠI

Povest iz davnih dni

Napisala Ilka Wašketova

(Se nadaljuje.)

Menih je utihnil. Mrko so gledali nanj ob ognju stoječi slovenski župani in starejšine; le v očeh vojvode Trudopolka ni bilo sovražnosti — nasprotno — nekaj kakor ganjenost se je treslo v nagubanem licu.

Dolgo je starček molčal, zroč nepremično menihu v lepi obraz. Naposled je dvignil roko, da izpregovori, ali tedaj je prišla izza šatora njegova vnukinja, ki je nesla vodo od studenca. Ko je Miljenka ugledala poslanca, je kriknila in voda je pljusnila iz vrča po tleh. Devojka je upirala pogled prestrašeno v meniha.

"Marcijan!" so šepnile njene ustne. Mladi menih — bil je res njen brat — jo je ugledal, stopil k njej ter jo prijel za roko. "Rualda! Torej si res utekla k staremu očetu!"

Starejšine in poslanci so vsi presenečeni gledali ta prizor. Trudopolk pa je nemo prikimal, kakor da je slutil to, kar mu je prizor potrdil. Njegova vnukinja se je izvilna bratu iz rok, pristopila k vojvodi in dejala proseče: "Stari oče, glej, to je moj brat — Marcijan — tvoj vnuk —"

Toda Trudopolk jo je pogladil po zlatih lasih in dejal mirno: "Ljubim ga, ker je sin moje ljubljene hčere. Ali poljubiti ga ne morem. Bogovi bi se osvptili meni in mojemu ljudstvu, ko bi se spozabil in pritisnil na srce znamenje, ki ga nosi moj vnuk na prsih."

In starček je pokazal na križ, ki je visel menihu na vrvič okrog vratu. "Bratje, pridite, da se posvetujemo!" je pozval starejšine, "Miljenka ti pa postreži našim gostom!"

Vojvoda in vsi slovenski župani in starejšine so odšli v sosednji šator na posvet, Miljenka pa je povabila poslance k ognju in jim prinesla na pladnju kruha in soli. Nato je še poklicala blizu stoječega stražarja, da ji je pomagal prinesiti iz šatora čaše in velik vrc vina.

Roke so se ji tresle in oči so ji bile solzne, ko je natakala bratu vina v čašo. Ze se je hotela vrniti v šator, da pogleda, kaj dela ranjeni Člómir, ko je nenadoma priskočil Marcijan in ji zastavil pot.

"Rualda! Ti ne smeš ostati tu! Pogubila boš svojo dušo. Poganka postaneš — Saj si že poganka. S pogansko vojsko si prišla k nam! Zakaj te niso pustili doma? Ali si že tako navdušena poganka, da rada gledaš pobijanje krščanskega ljudstva, rojakov najinega očeta?"

Marijan je držal sestro za roko in jo tresel in stiskal. Miljenka mu je strahoma zrla v oči. — — — Da bi povedala bratu o svojih duševnih bojih? Da bi mu povedala, kako se bore v njenem srcu bogovi njune matere z Bogom, o katerem ji je skrivoma govorila očeta va bližnja? Naj li zagovarja svoje poganstvo ali krščanstvo?

Sicer pa — ali jo je vera — bodisi katerakoli — privedla v očetovo domovino? — — — Polglasno so odgovarjale njene trepetajoče ustne: "Bali so se, da me razbojniki ne ugrabijo kakor so najino mater — — — Olomir je zahteval, da grem z njim — — —"

"Olomir? Kdo je to — Olomir?" Miljenka ni odgovorila; le glavo je povsila in še bolj so ji zagorela lica. V Marcijanu se je zbudila slutnja. "Rualda, vrni se k nam!"

Devojka se je oprijela zastora, ki je zagrinjal vhod v šator.

"Ne morem — —" Solze, ki jih je doslej zadrževala, so se ji udrle po licih.

"Zakaj ne moreš? Rualda, misli na najin lep dom, misli na najine pokojne starše — njih grobovi so zapuščeni — — Rualda, nihče ti ne stori ničesar, ako se vrneš."

Marcijan je umolknil. Zdela se mu je, da je nekdo klical v šatoru.

In res — zdaj zopet: "Miljenka!" — — — in močnejše: "Miljenka!"

Devojka se je zdržnila. Povesila je lepo glavo in šepetala:

"Zdrav ostani! Ne morem s teboj. — —"

"Rualda!" Brat ji je še enkrat zastavil pot. "Povej, sestra moja, ali te zadržuje — ta glas?"

Marcijan je pokazal na šator.

Mladenka je še bolj povsila glavo in Marcijan je otožen stopil v stran . . . Zagrinjalo šatora se je zgrnilo za njegovo sestro . . . Spoznal je, da je prav uganil; spoznal pa je tudi, da je sestra izgubljena zanj.

Iz sosednjega šatora so prihajali župani in starejšine, vsem na čelu Trudopolk.

Poslanci so skočili na noge, vsi trije bledega obraza — saj so vedeli, da jim prihodnji trenutek prinese lahko rešitev ali — smrt vsega naroda.

Vojvoda Trudopolk je stopil prednje in izpregovori:

"Posvèt vseh županov in starešin je začel prošnjo forojulskega vojvode in mu sporoča: Naš narod ni prišel v njegovo deželo, da si nabere tu bogastva, Tega ne potrebujemo. Prišli smo, da si priborimo to, česar nam Forojulci izlepa niste hoteli dati: zemlje! Zahtevamo edino pravico, da se prosto naselimo po brdih, ki se naslanjajo na naše planine . . . Darove pa, ki ste mi jih prinesli, sprejemem, ako sprejme vojvoda Pemon našo zahtevo. Idite in mu prinesite to sporočilo! Do polnoči hočem čakati na odgovor."

Poslanecem je zažarelo upanje v obrazih. Globoko so se priklonili starčku, dobro čuteč, da jim je le on izposloval v posvetu tak odgovor.

"Ti pa, sin moje ljubljene hčerke," se je obrnil vojvoda do Marcijana, "odloži kuto in pomenaj tvojo sestro. Moj dom je tvoj dom. Sprejememo te vselej radi."

"Stari oče! Najsi bi odložil to obleko — kar mi je bilo vsajeno v srce, tega ne morem odložiti."

"Pa bodi! Prinesi tisto, kar je v tvojem srcu, s seboj. Naučim te verovati v prave bogove, vse drugo kmalu pozabiš."

"Pridem, stari oče, in s seboj prinesem blagovest."

"Le prinesi, mi se je ne ustrašimo!" je rekel starček dobrovoljno in nasmehoma podal vnuku roko v slovo.

Še pred polnočjo je pridirjal do slovenskih prednjih straž forojulski častnik; skočil je s konja in straža ga je povedla v tabor. Forojulec je izročil vojvodi Trudopolku pergament z velikim visečim pečatom forojulskega vojvode.

Pismo je bilo kratko. S tem pismom je bil za mnogo let sklenjen mir med slovensko in forojulsko zemljo.

Vojvoda Trudopolk je odpasal svoj dragoceni meč ter ga poslal svojemu mejašu v znak prijateljstva.

(Konec.)

hotela prikriti objokane oči.

Ko so dospeli do cerkvenikovega stanovanja tik cerkve, je pristopil tudi ženin Tonček. Tudi on je bil črno opravljen, na prsih pa je imel belorodeč šopek.

Lic je bil rdečih kakor roža, oči živih, skratka—Tonček je bil izredno lep mladenič.

Odkorakali so v cerkev.

Sedaj je zašumelo pod zvonikom kakor v panju.

"Joj, ali ste jo videle, kako se je prevzeto držala, kakor bi bila ona prva, ki je postala nevesta," tako klepeče Letnarjeva Polona.

"Pa kako je bil Tonček gizdav! Kakor bi hotel vsemu svetu pokazati, da je priženil tisočake," modruje mati Mehačka.

"I, meni se pa to čudno zdi," hiti Mihova Malika, "da ga je Micika hotela. Ona ima gotovo tri tisočake in marsikak posestnik ji je ponujal roko v zakon, toda vsakemu je odrekla. Na, tega pa gre jemati, ko še svoje hiše nima."

"Ej, pa da bi že vsaj cerkvenik ne bil! Vsem gospodom se bosta morala klanjati, hilapca bosta vse žive dni," pripoveduje Degljevka.

"Cerkev bo morala pometati—" "Spovednico bo pomivala—" "Pajčevine bo ometala, brt—" "Ej, pa tale Tonček še prav nič trden ni," ropota Radečkova Mica. "Lansko leto je vedno hodil okrog zdravnikov."

"Jaz bi ga že ne hotela," pravi Suštarjeva Franca, o kateri je bilo splošno znano, da ji je ženin Tonček že od nekdanj prav posebno všeč.

Kdo ve, kaj bi bile še vse nagromadile na ubogi žrtvi, da se niso oglasili zyonovi in oznani-

li, da se je pričelo cerkveno opravilo.

Druga za drugo se napatijo v cerkev, seveda ne toliko iz požnosti kakor iz radovednosti.

Kmalu za tem pa pridrdra doli iz Ljubljane izvošček z iskrim konjičem in lepo kočijo ter obstane po naročilu ženinovem pred cerkvijo. Odpeljal bo namreč novoporočca v Ljubljano, od tam pa pojdetja z vlakom na ženitovanjsko potovanje.

Ko mine cerkveni obred, stopita iz cerkve najprej nevestin brat in sestra kot drug in družica, za njima pa prideta roko v roki ženin in nevesta. Tiha sreča jima sije z obrazov.

Takoj za tem pa planejo iz cerkve ljubeznive nevestine "prijateljice", gnetejo se okrog novoporočencev ter jima z nežizerno sladkimi besedami čestitajo in voščijo vse najboljše.

"Oj, Micika, veselimi se tvoje sreče!" govori ji živahno Mihova Malika. "Bolje ti bo, kakor ne vem na kakšnem gruntu, cerkveniška služba nese v Št. Vidu lepe denarce. Poleg vsega tega se ti pa ne bo treba peči po cele dneve na solncu."

"Toča ti ne bo pobila," hiti Degljevka.

"Suša tudi ne uničila," skoraj kriči mati Mehačka.

"Gospa boš," kima Letnarjeva Polona.

"Oh, Tonček," zaropota Radečkova Mica, "lahko si vesel. Tvoja Micika je vredna zlatega denarja, četudi bi ne imela nobenega krajcarja."

"Bog vama daj srečo!" vzdihne Suštarjeva Franca.

"Da, da, Bog vama daj srečo!" kriče vse navzkriž.

Nevesta ni mogla vsem odgovarjati, če bi tudi hotela. Nalah-

ko in ko maj vidno je prikimovala. A še manj se je menil za njih čestitke ženin. Parkrat mu je zaigral krog ustien zaničljiv posmeh, češ, poznam vas, hinavke! Tembolj pa se je trudil, da je čimprej prišel z nevesto do kočije. Ko sedeta vanjo, skoči izvošček na kozla, nakar oddirja čili konjič po bliskovo proti beli Ljubljani.

Sedaj so zborovalke pod zvonikom hitro spremenile svoje obraze in svoje besede. Med glasnim šumom, ki je nastal med njimi, so se čuli vzkliki:

"Hm, s kočijo se vozita, na starost bosta pa peš hodila!"

"Oj ti prevzetnost!"

"Pa prepirala se bosta. Dobro sem videla, ko je ženin gredeč iz cerkve stopil čez cerkven prag z levo nogo naprej. To pomeni kreg in prepri!"

"Ne bosta srečna, ne!"

Ura v zvoniku je odbila enajster opomnila klepetulje, da čas pripravljati kosilo. Razile se vsaka na svoj dom. — — — Prorokovanje klepetavih je zničilo pa se ni izpolnilo. Tonček živi s svojo ženko zelo srečno in zadovoljno in Miciki ni kar nič žal, da je vzela cerkvenik Tončka.

(Dalje prihodnjič.)

Razni mali oglasi

Delo dobe moški

POTREBUJEMO MLADENICE MOŠKE za tovarniško stalno delo. Oglasite se na 23 North Franklin

MIZARJI "CABINET MAKERS" dobe stalno delo sedaj in po vojno 48 ur dela v tednu. Plača in pogoji v soboto.

J. C. CURTIS CASKET CO. 1214 W. Van Buren

"HAND SANDERS" dobe stalno delo sedaj in po vojno 48 ur dela v tednu. Plača in pogoji v soboto.

J. C. CURTIS CASKET CO. 1214 W. Van Buren

All ste naročili na dnevnik "Prosveto"? Podpirajte svoj list

HOW ARE YOU SERVING AMERICA?

Conserving food and clothing? Salvaging scarce materials? Buying War Savings Stamps and Bonds?

Refusing to speed runners? Sharing your car with neighbors?

U. S. CITIZENS' SERVICE CORPS

ASK YOUR LOCAL DEFENSE COUNCIL

TISKARNA S.N.P.J.

v tiskarsko obrt spadajoča dela

Tiska vabila za veselice in shode, vizitnice, časnike, knjige, koledarje, letake itd. v slovenskem, hrvatskem, slovaškem, češkem, angleškem jeziku in drugih

VOĐSTVO TISKARNE APELIRA NA ČLANSTVO SNPJ, DA TISKOVINE NAROČA V SVOJI TISKARNI

Vsa pojasnila daje vodstvo tiskarne. Cene smerne, unijako delo prve vrste

Pišite po informacije na naslov: SNPJ PRINTERY 2657-59 S. Lawndale Avenue Chicago 23, Illinois TEL. ROCKWELL 4804

NAROČITE SI DNEVNIK PROSVETO

Pe sklopu 12. redne konvencije se lahko naroči na list Prosveto in prišteje eden, dva, tri, štiri ali pet članov iz ene družine k eni naročnini. List Prosveta stane za vse članke, za članke ali nečlane \$2.00 za eno letno naročnino. Kar pa člani še plačajo pri assessmentu \$1.20 za tednik, se jim to prišteje k naročnini. Torej sedaj ni vroška reči, da je list predrag za članke SNPJ. List Prosveta je vaša lastnina in gotovo je v vsaki družini nekdo, ki bi rad čital list vsak dan.

Pojasnili:—Vselej kakor hitro kateri teh članov preneha biti član SNPJ, ali če se preseli proč od družine in bo zahteval sam svoj list tednik, bode moral tisti član iz dotične družine, ki je tako skupno naročena na dnevnik Prosveto, to takoj naznaniti upravništvu lista, in obenem doplačati dotično vsoto listu Prosveta. Ako tega ne stori, tedaj mora upravništvo znifati datum za to vsoto naročniku.

Table with 2 columns: 'Za Zdruč. družine in Kanado \$2.00' and 'Za Člone in Chicago je \$1.50'. Rows include 1, 2, 3, 4, 5 tednik in and 1, 2, 3, 4, 5 tednikov in.

Izpolnite spodnji kupon, priložite potrebno vsoto denarja ali Money Order v pisnu in si naročite Prosveto, list, ki je vaša lastnina.

PROSVETA, SNPJ, 2657 So. Lawndale Ave. Chicago 23, Ill.

Priloženo pošiljam naročnino za list Prosveto vsoto \$

1) Ime Čl. druživa št. Naslov

2) Čl. druživa št. 3) Čl. druživa št. 4) Čl. druživa št. 5) Čl. druživa št.

Mesto Druživa Nov naročnik Star naročnik

Šopek samotarke

Manica Komanova (Nadaljevanje.)

POROKA

Cerkvenikov Tonček in Robidova Micika sta bila ženin in nevesta. Včeraj so ju oklicali v tretje in danes ob desetih se bo vrnila poroka.

Ura je odbila šele devet, vendar je tuhtam stopila marsikatera mladenka na prag ter zvedavo zrla proti vaški cerkvi, ali se že bližajo svatje.

Da ob takih prilikah poročence mnogo kritizirajo, opravljajo in obrekujejo, je znano.

Resnici na ljubo in Št. Vidčankam na čast moram pripomniti, da so naša šentvitska dekleta in ženice sicer večinoma poštene, tihe in miroljubne, vendar pa kakor povsod, tako je tudi med njimi nekaj takih, katerim je opravljanje nad vse ljubo.

V obraz ti je sicer sladka ko med, a za hrbtom — gorje tebi! In cvet te družbe se je začel danes stekati ter krenil naravnost pod vaški zvonik, da zadostno napase svojo radovednost in da

si obrusi jezike nad novoporočencema.

Končno je vendarle napočil zaželjeni čas. Iz rodne hiše, oddaljene par streljajev od cerkve, je stopila nevesta Micika ter se

v družbi brata in sestre bližala cerkvi. Bila je čednega ter zelo resnega obraza. Črna svilena obleka, snežnibel venec na glavi — vse to ji je čudovito lepo pristojalo. Zrla je v tla, kakor bi

Newyorški šolarji zbirajo obleko za Russe. Slika kaže župana La Guardia, ko izroča prvi zavoj obleke Petru Zubilinu in Jali Kutlini.